

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-12P/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200006
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Dulina
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2023:8423200006.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudcom JUDr. Tomášom Dulinom v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, 2/ C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov - matky C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, G., zastúpeného JUDr. Dávidom Hoffmanom, advokátom, so sídlom Hlavné námestie 80, Kežmarok, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky C. D., nar. XX.XX.XXXX, s tým, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach.

II. Otec F. B., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 150 eur mesačne vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia.

III. Otec F. B., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého C. B., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 130 eur mesačne vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia.

IV. Otec F. B., nar. XX.XX.XXXX je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletými deťmi A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX každý nepárny kalendárny týždeň v čase od piatku od 15.00 h do nedele do 15.00 h, kedy si otec maloletých prevezme v školskom zariadení, ktoré navštevujú maloletí a po skončení stretnutia maloletých odovzdá matke v mieste bydliska maloletých.

V. H. C. D., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n á maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX na stretnutie s otcom riadne pripraviť a maloletých v určenom čase a na určenom mieste otcovi odovzdať a od otca prevziať.

VI. Obaja rodičia sú povinní v prípade, že styk z vážneho dôvodu nebude môcť byť zrealizovaný, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi 24 hodín pred začatím styku.

VII. Vo zvyšnom rozsahu návrh matky z a m i e t a .

VIII. Návrh otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov z a m i e t a .

IX. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka – matka maloletých A. a C. B. podala dňa 03.01.2023 na tunajší súd návrh, ktorým žiadala, aby súd rozhodnutím zveril mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. C. B., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky C. D., nar. XX.XX.XXXX a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX zaviazal povinnosťou prispievať na ich výživu sumou na každé dieťa 200 eur mesačne od právoplatnosti rozsudku vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred do rúk matky mal. detí až do čias, kým sa nezmenia pomery. Styk otca s mal. deťmi navrhla upraviť na každý nepárny týždeň od piatku od 15.00 hod. do nedele do 15.00 hod.

2. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu vyššie uvedených rodičov. Úprava práv a povinností voči maloletým deťom nebola doposiaľ vykonaná žiadnym súdom. Spoločná domácnosť rodičov mal. detí bola vedená od roku 2011 do 31.12.2022. Rodina bývala spočiatku v rodinnom dome v E., neskôr v trojizbovom mestskom byte na G. XX, G.. Mal. C. navštevuje 5. ročník ZŠ s MŠ Cirkevná v Kežmarku. Mal. A. navštevuje 6. ročník ZŠ s MŠ Cirkevná v Kežmarku. Maloleté deti sa nestravujú v školskej jedálni a nezúčastňujú sa žiadnej záujmovej činnosti. Matka pracuje ako pracovníčka pre výrobu filtrov v DELTRIAN v Kežmarku. Pracovný pomer má na dobu určitú do 05/2023, od 05/2023 na dobu neurčitú. Jej čistý mesačný príjem činí 650 eur. Pracovná doba matky sa po dohode s nadriadeným dá prispôbiť. Prídavky na deti poberá otec mal. detí. Výdavky matky: mobilný telefón - 39 eur, elektrina - 35 eur, strava - 400 eur, oblečenie - 200 eur, hygienické potreby - 150 eur. Otec mal. detí je zamestnaný približne mesiac ako skladník v Podtatranskej hydine v Kežmarku.. Má vyživovaciu povinnosť k mal. A. B., C. B. a k I. B. - dieťa z predchádzajúceho vzťahu. Jeho mesačný príjem činí cca 1000 eur. V čase spoločnej domácnosti hradil náklady spojené s bývaním a spoločne sa podieľali na strave. Zo spoločnej domácnosti navrhovateľka odišla s mal. deťmi z dôvodu agresívneho správania otca mal. detí po požití alkoholických nápojov, vyhrážania sa smrťou voči navrhovateľke a psychického ubližovania. Dňa 23.11.2022 navrhovateľka podala na otca mal. detí trestné oznámenie vo veci podozrenia z prečinu nebezpečného vyhrážania.

3. K návrhu matka priložila rodné listy maloletých detí.

4. Okresný súd Kežmarok uznesením č.k. 12P/3/2023 - 11 zo dňa 26.01.2023 ustanovil maloletým A. a C. B. procesného opatrovníka, a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok.

5. Otec sa cestou svojho zástupcu vyjadril k podanému návrhu matky dňa 10.02.2023. Otec v podaní uvádza, že s návrhom matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom podaným dňa 03.01.2023 nesúhlasí. Otec a matka spolu žili ako druh a družka v spoločnej domácnosti. Počas vzťahu sa im narodili dve maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX. V lete roku 2022, otec a matka ukončili ich vzájomný vzťah rozchodom. Následne sa matka odsťahovala spolu s maloletými deťmi do staršieho rodinného domu v obci E.. Od toho času sú maloleté deti v osobnej starostlivosti matky. Otec nesúhlasí so zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, nakoľko má s maloletými skutočne dobrý vzťah a maloletí sa so svojim otcom chcú stretávať. Otec taktiež je riadne zamestnaný, býva v byte, kde predtým spolu bývali aj s matkou a ich maloletými deťmi. Maloletým vie otec poskytnúť plnohodnotnú starostlivosť, a to po materiálnej stránke ako aj výchovnej. Maloletí navštevujú základnú školu v blízkosti trvalého pobytu otca. Vzhľadom na tieto skutočnosti otec žiada súd, aby boli maloleté deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, nakoľko takáto forma starostlivosti o deti bude v záujme maloletých detí a zachová sa kontakt maloletých s rodičmi z oboch strán. Otec rovnako žiada, aby mohol rovnako ako matka spravovať majetok maloletých, ako aj ich zastupovať v bežných veciach. Poukázal pritom na ust. § 24 ods. 3 Zákona o rodine. Vzhľadom na žiadosť otca o určenie striedavej osobnej starostlivosti maloletých detí, otec navrhuje, aby vyživovacia povinnosť nebola určovaná, nakoľko sa obaja rodičia budú spoločne podieľať na výžive o maloleté deti.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 05.06.2023, ktorého sa zúčastnil otec, matka, zástupca otca a kolízny opatrovník.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom maloletých detí, výsluchom rodičov maloletých detí, výsluchom zástupcu otca, výsluchom kolízneho opatrovníka a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä návrhom na začatie konania, rodnými listmi maloletých, písomným podaním otca zo dňa 10.02.2023, správou ÚPSVaR Kežmarok z prešetrenia rodinného prostredia zo dňa 08.03.2023, dokladmi doloženými matkou k jej aktuálnym príjmovým pomerom, správou MUDr. Júlie Belušovej zo dňa 22.05.2023, správou Základnej školy s materskou školou sv. Kríža zo dňa 29.05.2023, výpisom zo živnostenského registra otca, daňovým priznaním otca a výsledkami lustrácií rodičov.

8. Maloletý C. B. na pojednávaní dňa 05.06.2023 uviedol, že chodí do 5.A triedy na cirkevnej škole. Viac sa mu ale páčilo na škole v I. E., pretože tam má kamarátov a viac to tam poznal. Chcel by sa tam vrátiť. V škole nemá žiadne problémy, známky má dobré – dvojky trojky. Zo školských predmetov ho najviac baví telesná výchova. Zo športov má rád beh, na krúžky nechodí. S bratom sa niekedy pobijú, ale teraz už nie. Teraz bývajú spolu s otcom a bratom v byte na G. J. K. G.. Matka býva v dome v E., kde predtým maloletý býval 9 rokov. V E. sa mu páčilo viac – chodil von s kamarátmi a pozná to tam. S matkou sa stretáva každý deň, ak to otec dovoľí. Niekedy otec matke nedovoľí prísť matke do Kežmarku, ale nie je to často, dôvod nepozná. S matkou si občas zavolá, má vlastný telefón. S matkou sa len tak porozprávajú. Cez víkend chce ísť do E. a cez týždeň je na mobile. Maloletý chodí von keď prídu kamaráti. S otcom nechodí von, občas ho však vezme na grilovačku k ujovi. S matkou bol naposledy včera a cez víkend boli spolu s bratom u matky v E.. S otcom by sa chcel stretávať jedenkrát za týždeň cez víkend. Otec s maloletými nepíše úlohy, maloletému ani desiatiu nepripraví. Matka sa s maloletým do školy pripravuje. Otec mu hovoril veci, ktoré sa majú riešiť s dospelými a nie s deťmi. Dával im rôzne otázky a hovoril rôzne veci. Chce byť s matkou v E..

9. Maloletý A. B. na pojednávaní dňa 05.06.2023 uviedol, že chodí do šiesteho ročníka cirkevnej školy v Kežmarku. V škole je to v poriadku, ale má tam menej kamarátov ako v Spišskej Belej, kde sa deti správajú inak ako vo väčšom meste. V Spišskej Belej mal menej problémov, v Kežmarku už mal veľa „prúserov“. Maloletý má problém s tým, že sa ľahko „vynerváči“, minule tak udrel spolužiaka do brucha. V škole je to v poriadku, hlavne že neprepadáva, má aj štvorky. Z predmetov mu najviac ide výtvarná výchova, najmenej sa mu darí v dejepise a slovenskom jazyku. Otec nemá snahu robiť s maloletými domáce úlohy. Práve matka sa s maloletými učí, ale ona musí chodiť z E. do G.. S matkou sa stretáva každý deň v týždni na 2-3 hodiny, niekedy k nej chodievajú na víkend do E.. V súčasnosti býva spolu s otcom a bratom v byte na Košickej ulici. S bratom má dobrý vzťah, niekedy sa spolu hrajú dobre, niekedy je to zložité. Chcel by ísť na školu do I. E., ale aj v Kežmarku je v poriadku škola. S otcom niekedy ide nakupovať jedlo a občas pomáha. Vo voľnom čase bicykluje, otec však skoro celý deň sedí pred televízorom. V E. majú k dispozícii korčule, s bratom sa delí aj o jednu kolobežku. Brat chodí za kamarátmi a maloletý hráva futbal s kamarátmi a jeho bratom. V E. chodí viac vonku, v G. menej, všade chodí bicyklom. Chcel by ostať s matkou. S otcom by bolo v poriadku stretávať sa „furt“, podľa toho ako bude maloletý chcieť. U otca by chcel možno prespávať cez víkendy, možno aj každý víkend. Spať chodí okolo 21.00 h – 22.00 h, nevie zaspáť. Chcel by sa striedať u rodičov každý víkend, tak by mu to stačilo. Ostatné stretávanie bude vecou dohody, nevyúlčil, že by k otcovi išiel častejšie.

10. Matka na pojednávaní dňa 05.06.2023 zotrvala na podanom návrhu. Uviedla, že návrh na súd podala z dôvodu dlhotrvajúceho neprimeraného, agresívneho správania otca maloletých detí voči nej. Z tohto dôvodu sa matka dňa 01.01.2023 rozhodla odísť zo spoločnej domácnosti do domu v E.. Otec bol agresívny, nadával jej, útočil na ňu slovnou, urážal ju, manipuloval, osočoval ju. V uvedený deň odišla zo spoločnej domácnosti aj s deťmi. Deti sa do bytu vrátili o 7 dní z dôvodu, že majú školu v G.. Rodičia sa dohodli, že deti budú cez týždeň u otca a na víkendy bude mať chlapcov matka. Otec túto dohodu veľakrát porušil. Matka má s deťmi vytvorený výborný vzťah. Keď sú deti u nej, trávajú spolu čas. C. väčšinou chodí von s kamarátmi a A. sa k nemu pridáva. S deťmi matka chodí korčuľovať, prechádzajú sa po prírode. S otcom majú deti dobrý vzťah, ale chodia spolu menej von. Nechce deti odtrhnúť od otca. Matka za deťmi cestuje každý deň po práci, pretože jej v práci umožnili pracovať ráno. Môže sa viac venovať A., ktorý má poruchy. Nie je ľahké robiť s A. domáce úlohy. Maloletý C. je viac samostatný, vie si urobiť úlohy aj sám. Počas zimy sa s maloletými deťmi stretávala také 2 až tri hodiny, teraz s nimi zostáva od pol tretej do siedmej večer. Zdravotný stav detí je dobrý. A. potrebuje pokoj a klud. Deti u matky majú svoj priestor, svoju izbu, majú sa kde hrať a učiť. Majú u nej svoje zázemie. Maloleté deti bývali v dome v E. od malička do roku 2022, kedy sa presťahovali do bytu v G.. A. má podozrenie na Aspergera. Trpí poruchou pozornosti, poruchou správania, dyslexiou, dysgrafiou. Má problémy s učením, zistené má

ADHD. Matka je zamestnaná v spoločnosti Deltrian na dobu neurčitú. Jej priemerný príjem predstavuje 700 – 750 eur v čistom. Poberá prídavky na deti vo výške 120 eur. Toho roku poberala daňový bonus, ktorý po dohode s otcom použila na svoju vec, čo jej otec vyčíta. Matka mesačne platí 100 eur za elektrinu, za paušál platí 50 eur, za TV a internet platí 36 eur. Na stravu vynaloží 200 - 300 eur mesačne, na drogeriu 50 – 100 eur. Na oblečenie vynaloží najmenej 120 eur mesačne. Matka býva v dome v E. sama. Vzťah otca s maloletými deťmi je ťažké opísať. Chlapci sú veľkí, pre ich pokoj by im bolo lepšie u matky. Deti majú radi otca, sú s ním v kontakte. Pokiaľ sú deti u matky, otec ich stále kontroluje. Pokiaľ deti otcovi nezdvihnú telefón, otec volá matke, že si ide po deti. Otec matke každý deň viackrát volá a posieľa jej správy. Sú to zaľúbené správy a obrázky, matka to považuje za otravné. Odchodom matky zo spoločnej domácnosti jej vzťah s otcom skončil, čo otec nechce prijať. Otec sa vie po materiálnej stránke postarať o deti, ale po výchovnej nie. Otec sa deťmi neučí, netrávi s nimi voľný čas, nevenuje sa im, nezabaví ich, neučí ich návykom a nehľadá im aktivity. Na otca podala trestné oznámenie, vec je naďalej v štádiu riešenia.

11. Zástupca otca na pojednávaní dňa 05.06.2023 uviedol, že nesúhlasí s podaným návrhom. Žiada, aby deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Obaja rodičia majú vytvorené primerané životné podmienky a výchovnú spôsobilosť. Maloletí chcú byť v kontakte s oboma rodičmi. Vzdialenosť medzi rodičmi je 12 km, otec býva v blízkosti základnej školy, ktorú maloletí navštevujú. Otec riadne pracuje, zaujíma sa o deti a vie im zabezpečiť všetko potrebné. S ohľadom na rovnosť rodičovských práv a povinností, navrhuje zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti, nakoľko je to v záujme maloletých a vzhľadom na zanedbateľný rozdiel v príjmoch rodičov, navrhuje v tomto prípade vyživovaciu povinnosť neurčovať.

12. Otec na pojednávaní dňa 05.06.2023 nesúhlasil s podaným návrhom. Nechce, aby sa deti rozdelili, chce aby sa vrátili. Navrhovateľka je žena, ktorú veľmi ľúbi. Otec sa vie postarať nielen materiálne. Nie je pravda to čo povedal C., nakoľko desiaty maloletým chystá každé ráno. Každý druhý deň otec niečo navarí. Odkedy odišla navrhovateľka od nich, otec je taká žienka domáca. Po práci sa venuje aj chlapcom. Nie je pravda že ich neberie „alebo dačo“. Otec navrhol aj spoločný výlet do Jumbo centra v Košiciach. Matka chcela mať deti cez víkend, nabaláchala ich a na druhý víkend išli spolu. A. si tam udrhel palec, lebo je hyperaktívny. Potrebuje občas „nakričať jak sa vraví“, usmerniť. Otec uviedol, že sa s deťmi neučí, lebo deti nechcú, aby sa s nimi učil. C. je samostatný. A. vedie spolu s matkou k vareniu, pričom rád kreslí. Je pravda, že deti v G. nemajú kamarátov. E. maloletých priťahujú už len kvôli tomu, lebo majú k tomu citový vzťah, ťahá ich domov. Otec vybavil byt v G. po známostiach, byt celý zariadil. Matka mu na byt neprispela nič. Otec peniaze vždy dával do domácnosti, do auta, ktoré má na autoúver. Keď je matka pri nich, otec jej stále povie, že ju ľúbi. Otec maloletých berie vonku, ale oni s ním máločo chcú. Otec nezakazuje matke chlapcov, otec ale chce, aby bola s nimi, aby otcovi znovu začala dôverovať a aby sa rodina nerozdelila, pretože je to žena, ktorú ľúbi. Cez víkendy sú chlapci v E. a otec je doma sám, pričom samota ho ubíja. Otec im potom volá či sú v poriadku. Telefóny a počítač maloletým kúpil otec. Svoj vzťah s maloletými otec charakterizuje ako „ani nie dobrý, ani nie zlý, taký priemerný“. Otec maloletých vo voľnom čase zoberie na kúpalisko, do prírody. Chce kúpiť stan a ísť na stanovačku. Matke navrhol aj spoločnú dovolenku, s čím nesúhlasila. Vo voľnom čase sú maloletí v izbe, otec upratuje alebo varí, poprípade otec požiadal maloletých, či neočistia zemiaky, cibuľu a iné bežné veci. Keď bola navrhovateľka mladá, nevedela variť, ale sa naučila. Dakedy jej otec aj vulgárne nadával, keď „mala urobiť polievku, tak ložka v nej stála“, ale potom sa jej za všetko ospravedlnil. Jedna roztržka s navrhovateľkou dospela až k tomu, že je riešená políciou. Bolo to na základe trestného oznámenia v novembri. Raz bol priestupkovo postihnutý za schválnosti voči navrhovateľke, lebo nemala kľúče od bytu, pričom mu nedvihala telefón a prišla v teň deň pred polnocou. Na základe toho došla vtedy k nemu hliadka polície. A. má ADHD poruchu. Má podozrenie na bezlepkovú diétu. Chodia po vyšetreniach. S C. treba chodiť na alergiológiu. Dostal lieky na 2 mesiace a neskôr sa majú objednať na ďalšie vyšetrenie, lebo je alergik. O deťoch rodičia komunikujú, matka keď príde, otec jej urobí kávu, dá jej najesť, vždy jej povie, že ju ľúbi, chce ju objasť a dať pusku na líčko, občas to matka opätuje. Komunikujú stále. Otec je zamestnaný v Podtatranskej hydine s príjmom cca 900 – 950 eur, ako kedy. Okrem toho je aj živnostník, v roku 2022 poberal príjem zo živnosti vo výške 6 289 eur za 7 – 8 mesiacov. Nájomné platí otec za byt vo výške 300 eur. Chlapcom platí telefóny po 10 – 15 eur mesačne, niekedy aj viac. Otec platí výživné na dcéru vo výške 70 eur mesačne, plus niečo navyše, rovnako ako chlapcom. Autoúver platí otec v sume 270 eur mesačne. Za stravu otec zaplatí aj 600 eur mesačne, lebo ten mladší nezje hocičo. Starší syn nie je vyberavý. Na hygienu chlapcov vynaloží po 100 eur mesačne. Oblečenie pre chlapcov teraz platili spoločne s matkou. Matka poberá daňový bonus, ktorú použila na svoje zuby, a preto vznikla hádka.

13. Kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 05.06.2023 uviedol, že rozhovorom s maloletými, ktorý bol realizovaný počas návštevy v ich domácom prostredí, ale aj ich výpoveďami na pojednávaní, bolo zistené, že obaja si prajú žiť a bývať s mamkou. Podľa správy, ktorú úrad obdržal minulý mesiac zo ZŠ sv. Kríža v Kežmarku, ktorú maloletí navštevujú, sa uvádza, že ich vzdelávacie výsledky sú veľmi slabé, domáca príprava do školy je veľmi slabá. Maloletý A. v poslednom období vykazuje známky únavy, je voči spolužiakom agresívny, dlhodobo frustrovaný a nepokojný, so začínajúcimi sklonmi k sebapoškodzovaniu. Z týchto dôvodov navrhuje, aby súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať v bežných veciach a otca zaviazal prispievať na ich výživu v zmysle podaného návrhu. Pokiaľ ide o styk maloletých s otcom, deti uviedli, že by sa chceli s otcom stretávať každý druhý víkend, s čím opatrovník súhlasí.

14. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v správe zo dňa 08.03.2023 uvádza, že otec býva so svojimi mal. synmi v trojizbovom nájomnom byte. Byt je na hornom poschodí, otec má nájom na 3 roky. Bytový dom je 4 poschodový, bez výťahu. Domácnosť má zavedené všetky siete, varenie a kúrenie je na plyn. Byt pozostáva z predsiene, samostatnej kúpeľne s WC, spálne, detskej izby, obývačky, ktorá je otvorená a spojená s menšou kuchyňou a jedálenským stolom. Počas návštevy bola domácnosť uprataná, hygiena priestorov bola na dobrej úrovni. Deti majú spoločnú detskú izbu zariadenú ich potrebám. Otec je SZČO v oblasti stavebniny, drevárstvo. Súčasne je aj zamestnaný, momentálne pracuje v Hydinárni Kežmarok ako skladník na expedícii. Jeho príjem je 1200€/ v čistom. Výdavky: 300-350€/mes. – nájom + inkaso, 300 €/mes. – leasing auta, 100 €/mes. – odvody, 40 €/mes. – telefón, 500-700 €/mes. – strava, 200 – 300 €- hyg. potreby a oblečenie. Matka býva sama v E. v jednopodlažnom rodinnom dome svojich rodičov. Ide o starší kamenný dom, ktorý je udržiavaný. Pozostáva z predsiene, kuchyne, kúpeľne s WC, obývačky a priestrannej spálne. Kúrenie je na drevo, v dome je zavedená elektrina, voda, varenie je na plynovom sporáku, ale aj na kachľovej peci. Počas návštevy v dome bolo teplo, čistota a hygiena priestorov bola na veľmi dobrej úrovni. K domu prináleží dvor, v jeho blízkosti býva matkina stará mama. Matka pracuje v spoločnosti Deltrian s.r.o., v Kežmarku ako pracovník vo výrobe filtrov. Jej príjem je 700 €/mesačne v čistom. Poberá rodinné prídavky. Náklady sú 100€/mes. – elektrina, 150€/mes. - drevo, 45 €/mes. – paušál telefón, 36 €/mes. – TV a internet. Na informatívnom stretnutí na úrade sa zúčastnili obaja rodičia, ktorí uviedli: Rodičia nie sú zosobášení, sú spolu 12 rokov. Otec s matkou má nezhody cca 7 mesiacov. Z daného dôvodu matka opustila domácnosť v G., odišla do E. a podala na Okresný súd v Kežmarku návrh na úpravu práv a povinností k mal. deťom. Otec uviedol, že je to kvôli jeho povahe. Začal navštevovať psychológa, ktorého navštevuje aj matka detí - MUDr. Kernová, Nemocnica Kežmarok. Otec si praje, aby sa matka vrátila k rodine, ale matka nechce obnoviť spolužitie. Otec má ešte jednu dcéru, z predchádzajúceho vzťahu, ktorá bude mať 18 rokov a je v osobnej starostlivosti svojej matky. Otec uviedol, že výhradne nesúhlasí s podaným návrhom matky, chce, aby deti boli v jeho starostlivosti, myslí si, že má lepšie podmienky bývania, ako matka, je však priklonený k striedavej starostlivosti. Matka nechce zotrvať vo vzťahu, dôvodom je partnerova žiarlivosť, správanie, nadávky, vyhrážky, pitie alkoholu. Je rozhodnutá, nevidí šancu na návrat. Matka nesúhlasila s vyjadrením otca, chce, aby deti boli zverené výhradne do jej osobnej starostlivosti. Výživné by požadovala 200€/mes. na každé dieťa. Na oddelení SPODaSK nedošlo k dohode rodičov. Počas návštevy u matky v domácnosti sa matka neskôr vyjadrila, že sa otca bojí, vyhráža sa jej zabitím. Dňa 22.12.2022 podala na neho trestné oznámenie, ktoré bolo vyhodnotené ako priestupok. Má podporu vo svojej rodine, ktorá jej pomáha. Obe deti chce mať pri sebe. So zmenou školy do Spišskej Belej by nebol problém, deti pred tým, ako im bol pridelený byt v G. žili v E. a na toto prostredie sú zvyknuté. Deti navštevujú 5. a 6. ročník na ZŠ Cirkevná v Kežmarku. V škole sa im darí, nemajú problémy. Deti sú zdravé, nemajú vážne zdravotné problémy. Ich pediatrom je MUDr. Belušová zo Spišskej Belej. Deti nenavštevujú krúžky. Sú alergici, navštevujú alergiológickú ambulanciu, MUDr. Rímsku v Kežmarku. C. je alergik na prach, pleseň, má stanovenú diagnózu ADHD, v škole má pridelenú asistentku. A. má podozrenie na celiakiu. Dňa 8.2.2023 v rámci návštevy rodiny v domácnosti otca bol vykonaný pohovor s mal. deťmi, ktoré uviedli: Počas návštevy A. bol zhovorčivejší, C. tichší. Obidve deti uviedli, že poznajú danú situáciu. Zhodne uviedli, že chcú bývať s mamkou v E.. Tam sa im viac páči, ako v G. v bytovke. Chceli by sa vrátiť späť do školy v Spišskej Belej, pretože tam majú viac kamarátov, ako v Kežmarku. V škole nemajú problémy, učia sa dobre. Krúžky nenavštevujú, ale mal. C. by chcel chodiť na futbal, pretože sa mu to páči, aj ho to baví. Mal. A. by chcel navštevovať výtvarný krúžok, pretože rád kreslí a maľuje. A. má rád hudbu, z predmetov ho najviac baví výtvarná výchova, informatika a anglický jazyk. C. bavia technické veci, má rád v škole angličtinu. Momentálne na výlety nechodia, občas idú do kina. Otec im zabezpečuje starostlivosť. Mamka ich chodí pozrieť každý deň cca na 2 hodiny, tiež si s ňou každý deň volajú. Mamku majú veľmi radi,

chcú byť s ňou, lepšie varí. Otec je prísnejší, aj kričí. A. by sa s otcom chcel stretávať cez víkend, C. sa nechcel vyjadriť ohľadom stretávania sa s otcom. A. uviedol, že otec má v spálni v skrini uložené 3 zbrane. Otec sa k tomu nevyjadril, neskôr matka uviedla, že ide o plynové zbrane. Dňa 24.02.2023 bol úrad požiadaný súdom, aby vykonal pohovor s mal. deťmi, kde v žiadosti boli určené otázky. Otca mal. detí kontaktovali, pričom im odmietol dať súhlas, aby mohli znova hovoriť osamote s mal. deťmi. Dňa 8.2.2023 počas návštevy u otca mal. deti osamote zhodne uviedli, že si prajú žiť s matkou. K vzhľadom na náročné obdobie rodiny bolo obidvom rodičom ponúknuté psychologické poradenstvo na RPPS, o ktoré matka prejavila záujem. Zároveň si dohodla termín spolupráce. Rodinu úrad oslovil s ohľadom na súčasnú rozchodovú situáciu s možnosťou zapojenia sa do projektu schváleného v rámci priorít na rok 2023 – Zabezpečenie vykonávania odborných metód na prispôbenie sa novej situácii v prirodzenom alebo náhradnom rodinnom prostredí. Matka mal. detí s danou pomocou súhlasila, potvrdila ju svojím podpisom, otec sa do toho času nevyjadril ohľadom spolupráce.

15. Maloletý C. B. sa narodil dňa XX.XX.XXXX a maloletý A. B. sa narodil dňa XX.XX.XXXX z družského vzťahu matky C. D. a otca F. B., pričom doposiaľ práva a povinnosti k maloletým deťom súdom upravované neboli. Rodičia viedli spoločnú domácnosť v byte v G. do konca roku 2022, kedy sa matka odsťahovala do E., spočiatku spolu s deťmi, neskôr sa deti vrátili k otcovi do bytu v G. z dôvodu vzdialenosti školského zariadenia, ktoré navštevujú. V súčasnej dobe sú vzťahy medzi rodičmi vážne narušené, pričom matka obnovenie spolužitia opakovane vylúčila.

16. MUDr. Júlia Belušová, všeobecný lekár pre deti a dorast v správe zo dňa 22.05.2023 uvádza, že zdravotný stav maloletých detí A. a C. B. je dobrý. Deti sú očkované podľa očkovacieho kalendára, pravidelne absolvujú prevencie v stanovenom termíne. Sporadicky sú choré, prekonávajú bežné detské ochorenia, ťažkosti sú asociované s atopickým terénom – alerg. rinitída. Pravidelne navštevujú odborné ambulancie podľa objednania. V poslednej dobe boli v ambulancii všeobecnej lekárky vyšetované dňa 14.02.2023 – C. – angína. Predtým prišiel na plánovaný odber s C. otec 11.01.2023 – odber na doporučenie špecialistu – Dr. Rímska. Starostlivosť o deti je na primeranej úrovni.

17. Základná škola s materskou školou sv. Kríža Kežmarok v správe zo dňa 29.05.2023 uvádza: Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX, prestúpil na našu školu zo ZŠ Spišská Belá 17. 01. 2022 do triedy 5. A. L. druhý týždeň po prestupe boli zaznamenané rôzne incidenty v dovtedy bezkonfliktnom kolektíve triedy. V školskom roku 2021/2022 i v I. polroku šk. r. 2022/2023 boli udelené žiakovi viaceré výchovné opatrenia za nevhodné a agresívne správanie voči spolužiakom (vytretie sopľa do zošita spolužiačke, slovné „zabijem ťa, máš zasratú matku“ i fyzické napadnutie – buchnutia, kopnutia...). Pri priebežnom riešení vzniknutých problémov bola telefonicky kontaktovaná prevažne matka, ktorá sa dostavila do školy. Nakoľko chcela škola získať aj stanovisko otca, bol párkrát vyzvaný dostaviť sa na pohovor. Odkázal nás však na matku, nakoľko sa mu nedalo prísť. Pri opakovaných konfliktoch boli predvolaní do školy obaja rodičia, kde boli informovaní o neprijateľnom správaní dieťaťa a nutnosti jeho odborného vyšetrenia. Otec nevidel v danom správaní až taký veľký problém. Ďalší postup bol prekonzultovaný s matkou. V súčasnosti A. podstupuje psychiatrické vyšetrenia, ako nás o tom informuje matka. Napäté vzťahy v triede (nakoľko sa kopili aj sťažnosti zo strany rodičov napadnutých detí) škola dočasne musela ošetriť poskytnutím osobného asistenta žiakovi. Pokiaľ asistentka nie je v triede pre absenciu, stále sa vyskytne v triede nejaký problém (štuchanec, buchnutie, slovná výmena medzi A. a niektorým zo spolužiakov). Po nástupe do školy sa prejavili doteraz neriešené problémy so zvládaním základného učiva daného ročníka. Po dohovore s matkou bolo dieťa školou odoslané na špeciálno-pedagogické a psychologické vyšetrenie, kde mu diagnostikovali vývinové poruchy učenia a poruchy pozornosti. Na vyšetrenia ho sprevádzala matka. Vymeškané hodiny daným vyšetrením ospravedlnila. Vzdelávacie výsledky sú veľmi slabé, domáca príprava takmer nulová. Rodičia sa rodičovských združení doposiaľ nezúčastnili. O slabom prospechu boli rodičia informovaní prostredníctvom elektronickej žiackej knižky (Edupage), s matkou boli slabé vzdelávacie výsledky konzultované aj telefonicky, otec sa bližšie neinformoval. Dochádzka žiaka je pravidelná, ospravedlnená telefonicky alebo písomne (cez Edupage) len matkou. Dôvodom sú vyšetrenia, rodinné a zdravotné dôvody. Poplatky sú uhrádzané pravidelne a včas. Dieťa chodí do školy čisté, upravené, niekedy však evidentne unavené. V poslednom období sa asistentke občas sa sťažuje, že nemá desiatu, neraňajkoval. V školskej jedálni sa nestravuje ani v minulosti nestravoval. V posledných týždňoch (apríl – máj 2023) nastala zmena v správaní aj vo vzdelávaní žiaka. Dovtedy na pokyn učiteľa a osobného asistenta, ktorý je so žiakom permanentne, vypracovával zadané úlohy na hodine aspoň čiastočne. Problémy však pravidelne boli s domácou prípravou a to napriek tomu, že zo strany školy boli zasielané úlohy vo forme správy cez Edupage žiakovi

a jeho rodičom. Približne 2x do týždňa mal domáce úlohy, ostatné dni ich vypracované nemal. Správanie žiaka na hodinách závisí od jeho aktuálneho psychického stavu. V posledných dvoch týždňoch nastala zmena správania žiaka, a to hlavne v oblasti psychiky. Má problém so zvládaním hnevu, neadekvátne reaguje na požiadavky učiteľov pri zadaní úloh v rámci hodiny – je hnevlivý, zatína päsť, láme perá, predycháva (sám sa sťažuje, že nedokáže dýchať). Nerešpektuje autority. V niektorých momentoch na hodine narúša svojimi prejavmi priebeh hodiny, bez nejakého podnetu vykrikuje, chce urobiť niečo nepríjemné svojim spolužiakom (vystrašiť ich, vytiera si mokré, príp. špinavé ruky do ich mikín, chce, aby bolo všetko podľa jeho predstáv). Vykazuje známky únavy, sám sa sťažuje na zlý spánok, čo má za následok nesústredenosť a horší školský výkon. Taktiež sa v poslednom čase vystupňovalo správanie aj vo vzťahu k sebe samému, kde je pozorovaná väčšia agresivita – chce sa pichnúť kružidlom, špendlíkom. Po upozornení s tým prestane, verbalizuje svoj úmysel cítiť bolesť. Opisuje, ako by ublížil zvieratám (na hodine biológie), spolužiakom a aj sebe. Po materiálnej stránke žiak netrpí nedostatkom. Evidentne je však dlhodobo frustrovaný, nespokojný zo všetkého okolo seba a aj zo seba samého. So školou spolupracuje, komunikuje, ako aj rieši problémy a požiadavky matka dieťaťa. Maloletý C. B. navštevuje 5. ročník ZŠ s MŠ sv. Kríža. Na našu školu prestúpil vo štvrtom ročníku spolu so svojím starším bratom A.. Žiak často chýba, navštevuje odborných lekárov. Jeho absencie sú ospravedlnené. V kolektíve i na hodinách je C. plachý, zakríknutý, v posledných mesiacoch sa však začal socializovať a viac komunikovať s kolektívom, zapájať sa do hier a rozhovorov. Jeho prospech vzhľadom na absencie je v slovenskom jazyku pod priemerom, oproti predchádzajúcemu klasifikačného obdobiu sa zhoršuje, taktiež v matematike. V slovenskom jazyku nevyvíja snahu pracovať na projektoch a aktivitách navyiac, ktoré by jeho priemer zlepšili. V anglickom jazyku je naopak jeho priemer výborný. C. je disciplinovaný, jeho správanie vzorné, žiadne výchovné problémy sme nezaznamenali, požadované príkazy zo strany triednej učiteľky plní, ostatní vyučujúci sú tiež so správaním počas hodín spokojní. Hygiena a úprava je primeraná, v poriadku. V školskej jedálni sa nestravuje. Poplatky súvisiace s návštevou školy sú uhradené.

18. Z výsledku lustrácie matky v evidencii Sociálnej poisťovne ako aj z ňou doložených dokladov vyplýva, že je zamestnaná v spoločnosti Deltrian Slovakia, s.r.o., a to od 25.05.2021. Jej príjem predstavuje sumu 4,06 eur/hod. + prémie 0 -100 %. Čistý príjem matky zo závislej práce za obdobie roku 2022 predstavuje sumu 8 406,86 eur (700,57 eur mesačne), pričom hrubý príjem matky za mesiace január 2023 – apríl 2023 je oproti predchádzajúcemu obdobiu vyšší takmer o sumu 100 eur. Matka je zároveň poberateľkou prídavku na maloleté deti A. a C. B.. Za obdobie mesiacov august 2022 – január 2023 poberala prídavok na dieťa vo výške 60 eur mesačne, za mesiac február 2023 poberala prídavok vo výške 120 eur.

19. Z výsledku lustrácie otca v evidencii Sociálnej poisťovne ako aj z ním doložených dokladov vyplýva, že otec bol od 27.11.2022 do 30.04.2023 zamestnancom spoločnosti Podtatranská hydina, a.s., kde jeho vymeriavací základ predstavoval v priemere sumu 1085,14 eur mesačne. Otec je počnúc 01.05.2023 zamestnaný v spoločnosti Podtatranská, s.r.o. Otec je zároveň SZČO pod obchodným menom F. B., IČO: 41 768 256. Z predloženého daňového priznania otca za rok 2022 vyplýva, že jeho príjem zo živnostenskej činnosti predstavuje sumu 6 289 eur, pričom ako uviedol, ide o príjem za obdobie siedmich mesiacov, teda priemerne predstavoval príjem z tejto činnosti sumu 898,43 eur mesačne.

20. Z odpisu registra trestov otca vyplýva, že tento bol trikrát súdne trestaný. V roku 2011 bol uznaný vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, v roku 2013 bol odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona a napokon v roku 2013 bol odsúdený za zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Vo všetkých uvedených prípadoch sa na otca hľadí, akoby nebol odsúdený.

21. Otec má v evidencii priestupkov vedené dva záznamy. V jednom prípade sa dňa 15.05.2022 dopustil priestupku proti občianskemu spolunažívaniu voči svojej družke C. D. a dňa 24.01.2023 sa dopustil priestupku v oblasti dopravy.

22. Súd nevyhovel návrhu otca na doplnenie dokazovania výsluchom svedkyne M. B., ktorou otec chcel preveriť výchovnú spôsobilosť otca. Súd predmetný dôkazný návrh zamietol z dôvodu, že doposiaľ vykonané dôkazy (výsluchy maloletých a ich rodičov, správy ÚPSVaR Kežmarok, základnej školy a detskej lekárky) poskytujú dostatočný obraz o výchovnej spôsobilosti a o záujme oboch rodičov o ich maloleté deti, teda navrhnuté dokazovanie súd považoval za nadbytočné, ktoré by zároveň znamenalo

nutnosť odročenia pojednávania, čo súd považuje za rozporné so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania.

23. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

24. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej Zákon o rodine), Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

25. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

26. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

27. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

28. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

29. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

30. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

31. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine; výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

32. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

33. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

34. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

35. Predmetom tohto konania bol jednak návrh matky na zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a o určení výživného a zároveň protinávrh otca na zverenie maloletých do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Maloleté deti pochádzajú z družského vzťahu rodičov, ktorí spolu nežijú.

36. Z obsahu spisu je zrejmé, že obaja rodičia majú záujem o zabezpečovanie starostlivosti o ich deti a že obaja rodičia sú spôsobilí deti vychovávať, pričom súd sa stotožňuje s vyjadrením matky, že u otca je oslabená výchovná zložka v starostlivosti o maloletých. Samotný záujem o výchovu a striedavú starostlivosť nestačia na to, aby súd zveril maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti. Treba si totiž uvedomiť, že spravidla platí, že matka je pre dieťa ten najdôležitejší človek v živote a že dieťa sa cíti najbezpečnejšie práve pri matke (čo zjavne súvisí s tým, že sú to práve matky, ktoré trávajú s dieťaťom najviac času, a tiež s tým, že z biologického hľadiska si dieťa práve matku spája s potrebou jedla a tým aj s prežitím; naproti tomu s otcami deti nemajú spojený inštinkt prežitia). Samozrejme, postupom toho, ako dieťa rastie, môže nastať situácia, že dieťa nadobudne tento pocit bezpečia aj pri otcovi. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že uvedená štandardná situácia (t. j. že dieťa sa cíti najkomfortnejšie práve pri matke) sa týka aj mal. C. aj mal. A.. Z výpovedí maloletých vyplynula ich jednoznačná preferencia výchovného prostredia matky v dome v E., ktoré sa im spája s pozitívnymi zážitkami, s väčším množstvom priateľov a obľúbených aktivít, zároveň ide o maloletým známe prostredie, kde v minulosti bývali s rodičmi a v neposlednom rade sa toto prostredie spája s matkou, s ktorou radi trávajú svoj voľný čas a majú s ňou vytvorených viacero aktivít. Obaja maloletí sú v súčasnosti vo veku, kedy jednoznačne sú schopní vytvoriť si na v predmetnom konaní riešené otázky vlastný názor a tento svoj názor zrozumiteľne reprodukovať. Obaja maloletí opakovane zhodne a bez pochyb (pri zisťovaní názoru kolíznym opatrovníkom ako aj na pojednávaní) vyjadrili svoje pranie bývať s matkou v E., v prostredí, ktoré poznajú a ktoré im tým pádom navodzuje pocit stability a istoty, ktoré v živote maloletých predstavujú tak významné atribúty vo vzťahu k ich zdravému vývoju a vývinu. Zároveň z výsluchu maloletých vyplynulo, že obidvaja si v primeranej miere uvedomujú dosah svojho rozhodnutia, kedy uviedli, že s otcom sa stretávať chcú a prezentovali vlastnú predstavu o úprave ich stretávania s otcom. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázaný kladný citový vzťah maloletých k obidvom rodičom.

37. Súd zo správy základnej školy, ktorú maloletí navštevujú zistil, že o školskú dochádzku maloletých a o riešenie prípadných problémov maloletých v škole sa zaujímal primárne ich matka, pričom otec v niektorých prípadoch, kedy sa na neho škola obrátila, odkázal školu na matku maloletých. Zo správy školy ďalej vyplýva to, že maloletý A. bol po dohovore školy s matkou odoslaný na vyšetrenia, na ktoré ho sprevádzala matka. Ohľadom aktuálnych vzdelávacích výsledkov maloletého A. škola uviedla, že jeho domáca príprava je nulová a jeho vzdelávacie výsledky sú slabé. Škola slabé výsledky maloletého konzultovala telefonicky s matkou, pričom otec sa k tomu bližšie neinformoval. Základná škola v zhode s maloletým C. udáva, že maloletý nemá pripravenú desiatu. Súd ďalej prihliadal na to, že agresivita maloletého v škole sa v poslednom období stupňuje a maloletý chodí do školy unavený a nesústredený, dokonca sa u neho objavujú tendencie k sebapoškodzovaniu. Zároveň súd poukazuje na zhoršený školský prospech maloletého oproti prechádzajúcemu klasifikačnému obdobiu. Pri rozhodovaní o forme osobnej starostlivosti o maloletých súd prihliadal aj na to, že otec sa s maloletými nepripravuje do školy a ani o ich prospech v škole nejaví skutočný záujem. Ako uviedol otec, maloletí sa s ním nechcú pripravovať do školy, pričom ako uviedli obaja rodičia, maloletý A. vyžaduje osobitnú starostlivosť s ohľadom na jeho zdravotný stav, a teda je nutné na jeho prípravu do školy dohliadať o to viac. Zanedbávanie prípravy maloletých sa prejavilo na prospechu obidvoch maloletých za obdobie, kedy ich má v osobnej starostlivosti otec a matka má len obmedzenú možnosť stretávania s maloletými. Súd zdôrazňuje, že to, že maloletí sa s otcom údajne nechcú pripravovať do školy neznamená, že

otec má na prípravu maloletých úplne rezignovať (ako tomu je v predmetnom prípade), ale bolo jeho povinnosťou primerane dohliadať na prípravu maloletých do školy, zabezpečiť im primeranú pomoc a zaujímať sa o riešenie prípadných problémov v rámci štúdia maloletých, čomu tak nebolo. Záverom k otázke prípravy maloletých do školy súd uvádza, že z vyjadrení maloletých nevyplýva, že by sa s otcom nechceli pripravovať do školy, ale že práve otec nemá vôľu zabezpečovať ich riadnu prípravu do školy.

38. Z vykonaného dokazovania mal ďalej súd za preukázané, že vzťahy medzi rodičmi sú konfliktné. Otec sa stále vnútorne nevysporiadal s rozchodom s matkou maloletých. Otec matku opakovane kontaktuje správami, v ktorých jej vyznáva lásku, opakovane uviedol, že matku ľúbi a chce, aby sa vrátila k rodine. Tento záver vyplýva aj z vyjadrení otca, ktorý na pojednávaní uviedol, že on matke deti nezakazuje, čo je v rozpore s vykonaným dokazovaním, kedy mal. C. uviedol, že otec niekedy matke nedovolí prísť za nimi do G., avšak otec chce aby sa k nim matka vrátila. Konfliktnosti vo vzťahu rodičov nasvedčuje aj predchádzajúce postihnutie otca za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil voči matke, pričom na pojednávaní závažnosť priestupku otec bagatelizoval. Rovnako súd bez prejudikovania výsledku trestného konania poukazuje na to, že konfliktné správanie otca voči matke sa malo vystupňovať až do podania trestného oznámenia matkou, pričom vec je naďalej v štádiu riešenia. V neposlednom rade súd poukazuje aj na vyjadrenie mal. C., ktorý pri výsluchu uviedol, že otec s ním v súvislosti s prejednávanou vecou riešil veci, ktoré sa majú riešiť s dospelými a nie s deťmi, pričom viac sa k tomu nechcel vyjadriť. Možno sa len (dôvodne) domnievať, že otec maloleté deti zaťahuje do rodičovských konfliktov a zaťažuje ich riešením vecí, ktoré môžu negatívne ovplyvniť zdravý psychický vývin maloletých. Súd dáva do pozornosti (nielen) otca, že je v záujme každého maloletého dieťaťa, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva a je práve úlohou rodičov, aby takéto prostredie svojim maloletým deťom vytvorili.

39. Pre nastavenie frekvencie styku rodiča s maloletým dieťaťom nie je rozhodujúci len názor maloletého dieťaťa. Každý rodič má podľa § 28 Zákona o rodine právo starať sa o výchovu, zdravie a všestranný vývin svojich detí. Ponechať úpravu styku maloletého dieťaťa s rodičom len na vôľu maloletého dieťaťa nie je v súlade správami druhého rodiča a povinnosťami rodičov vyplývajúcimi zo zákona o rodine. Súd preto názor maloletých bral do úvahy ako významnú, avšak nie rozhodujúcu skutočnosť v rámci úpravy výchovného prostredia maloletých a úpravy práva rodiča, ktorému maloleté deti neboli zverené do osobnej starostlivosti, s maloletými deťmi.

40. Súd v predmetnej veci posúdil za najvhodnejšiu formu starostlivosti o maloletých ich zverenie do osobnej starostlivosti matky. Za rozhodujúce skutočnosti súd považoval najmä absenciu záujmu otca o prípravu, prospech a správanie maloletých v súvislosti s navštevovaním základnej školy, kedy opakovane v súvislosti s riešením problémového správania maloletých odkázal školu na matku maloletých, ktorá zabezpečovala starostlivosť o maloletých aj v ďalších oblastiach (sprevádzanie mal. A. na vyšetrenia a pod.). Otec napriek vedomosti o problémoch maloletého A. s učením, nedohliadal na jeho riadnu prípravu a súd taktiež poukazuje na zhoršujúci sa školský prospech maloletého C.. Súd taktiež zohľadnil to, že maloletí s otcom nevykonávajú takmer žiadne spoločné aktivity, otec prejavuje menší záujem nielen o ich vedomostný, ale aj osobnostný rozvoj.

41. Súd vyhodnotil starostlivosť matky u maloletých ako vhodnejšiu aj s ohľadom na to, že napriek zúženému styku s maloletými po jej odchode zo spoločnej domácnosti, s nimi vykonáva obľúbené spoločné aktivity v preferovanom prostredí maloletých. Matka sa o prospech a riešenie problémov maloletých zaujíma a reflektuje na ich osobitné potreby, a to najmä na potrebu zvýšeného dohľadu nad prípravou mal. A. do školy.

42. V neposlednom rade súd prihliadal aj na výsledky zisťovania názoru maloletých na pojednávaní, ktorí zhodne uviedli, že chcú bývať s matkou v E. a otca chcú v G. navštevovať. Maloletí boli dlhodobo zvyknutí na dom v E., kde vyrastali a bývali až do roku 2022. Maloletí zároveň vyjadrili preferenciu navštevovania školy v I. E., kde ide o im lepšie známe prostredie, v ktorom majú aj viacero kamarátov než ako tomu je na škole v Kežmarku, pričom ich návratu na ZŠ v Spišskej Belej nič nebráni. Z uvedeného dôvodu súd výrokom I. tohto rozhodnutia zveril maloleté deti C. a A. do osobnej starostlivosti matky, čím budú podľa názoru súdu najlepšie zabezpečené potreby oboch maloletých vo všetkých ohľadoch.

43. Zákon o rodine v ustanovení § 28 priznáva rodičom maloletého dieťaťa rodičovské práva, ku ktorým okrem iného patrí aj zastupovanie a správa majetku dieťaťa. Rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov nedochádza k odňatiu ani k obmedzeniu rodičovských práv druhého rodiča. Práva zostávajú zachované a k ich výkonu sú naďalej oprávnení obaja rodičia, keďže súdom nebolo zasiahnuté do spôsobilosti na právne úkony ani jedného z rodičov ani do výkonu ich rodičovských práv a povinností v zmysle § 38 Zákona o rodine. Vzhľadom na uvedené potom súd v zmysle ustanovenia § 28 Zákona o rodine určil, že obidvaja rodičia sú oprávnení a povinní zastupovať ich maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach samostatne. Pokiaľ ide o podstatné veci maloletého dieťaťa, na týchto sú povinní rodičia sa vždy dohodnúť. V prípade ak sa nedohodnú, rozhodne na návrh niektorého z nich súd (§ 35 Zákona o rodine).

44. Pri určovaní výšky výživného povinnému rodičovi, v danom prípade otcovi, súd vychádzal z kritérií ustanovených v § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, a to z veku, odôvodnených potrieb maloletých detí, ako aj z možností, schopností, majetkových pomerov otca. Vykonaným dokazovaním v danej veci má súd preukázané, že maloletí majú 12 resp. 10 rokov, navštevujú 6. resp. 5. ročník základnej školy, čo je spojené s bežnými výdavkami. Pri určení rozsahu výživného je treba vychádzať z toho, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, medzi ktoré patria okrem bežných potrieb ako výživa vo vlastnom slova zmysle (šatstvo, bielizeň, obuv, náklady na bývanie), aj ďalšie potreby súvisiace s rozširovaním, prehľbovaním vzdelania dieťaťa, k rozvoju jeho záujmov, prípravou na budúce povolanie a tiež kultúrne, športové, rekreačné potreby, t. j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje v súčasnosti život kultúrneho človeka. Potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej kultúrnej a záujmovej alebo športovej činnosti, príp. ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie dieťaťa, teda ide o všeobecne známe skutočnosti, ktoré nie je potrebné osobitne dokazovať. Osobitne dokazovať je potrebné len odôvodnené výdavky na výživu dieťaťa, ktoré vybočujú z rámca potrieb iných detí v tomto veku. Zvýšené výdavky sú spojené so stravovaním maloletých, ktorí sa nestravujú v školskej jedálni. Súd matkou uvádzanú výšku nákladov titulom stravného vo výške 300 eur (160 eur na maloletého A. a 140 eur na maloletého C.) uznal ako opodstatnenú a primeranú (suma cca 5 eur denne na každé dieťa). Maloletí nenavštevujú žiadny platený záujmový krúžok. Maloletý C. je vedený v alergiológickej ambulancii, u mal. A. je zdravotný stav poznačený poruchou ADHD, pričom podľa vyjadrenia otca u maloletého A. existuje predpoklad zvýšených nákladov titulom nevyhnutnej bezlepkovej diéty. Matka býva v dome v E. sama, kde jej náklady predstavujú 100 eur mesačne za elektrickú energiu (33,33 eur po rozpočítaní uvedenej sumy medzi 3 členov domácnosti). Matka ďalej pri miestnom zisťovaní uviedla úradu náklady na drevo v sume 150 eur mesačne. S poukazom na § 1 ods. 1 vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky o určenom čase a o určenej kvalite dodávky tepla pre konečného spotrebiteľa rozpočítal túto sumu na 9 mesiacov a troch členov domácnosti s výsledkom 37,50 eur na osobu ($150 \times 9 / 3 = 450$ eur a túto sumu súd vydělil dvanástimi tak, aby výsledná suma zodpovedala mesačným nákladom na jednu osobu v trojčlennej domácnosti). Z vyčíslených výdavkov matky spojených so starostlivosťou o maloletých súd uznal za primerané sumu 30 eur na mal. A. a 20 eur na mal. C. titulom hygienických potrieb a sumu 40 eur na mal. A. a 30 eur na mal. C. titulom ošatenia. Medzi ďalšie výdavky matky patrí paušál v sume 50 eur a 36 eur mesačne za TV a internet. Pokiaľ ide o príjem matky, matka má v súčasnosti príjem v priemere mesačne vo výške 700 - 750 eur a poberá prídavky na deti v úhrnej výške 120 eur a uplatňuje si daňový bonus. Okrem maloletých C. a A. inú vyživovaciu povinnosť nemá.

45. Otec maloletých má podľa svojho vyjadrenia v spojení s výsledkami lustrácie v Sociálnej poisťovni priemerný čistý mesačný príjem vo výške 950 eur, pričom za rok 2022 poberal príjem zo živnosti vo výške 6 289 eur za obdobie siedmich kalendárnych mesiacov (898,43 eur mesačne), pričom jeho výdavky predstavovali sumu 3 893,75 eur. Okrem maloletých C. a A. má ešte jednu vyživovaciu povinnosť voči dcére, a to v sume 70 eur mesačne. Otec býva v prenajatom byte, kde jeho výdavky spojené s bývaním predstavujú sumu 300 eur. Nakoľko súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti otca, súd určil, že primerané výdavky otca spojené s jeho stravovaním predstavujú 200 eur mesačne, naproti otcom uvádzaným 600 eurám za obdobie, kedy boli maloletí v jeho osobnej starostlivosti. Výdavky otca ďalej predstavujú sumu 10 – 15 eur mesačne na telefóny pre maloletých. Rovnako súd vykonal úpravu výdavkov otca spojených s hygienou, a to na sumu 50 eur mesačne vzhľadom na to, že tieto výdavky je potrebné zosúladiť s tým, že súd zveril maloletých do osobnej starostlivosti matke. Výdavkom otca je tiež splátka úveru na auto vo výške 270 eur mesačne. Súd ďalej vychádzal z otcom deklarovaných výdavkov uvádzaných v správe kolízneho opatrovníka, a to výdavky na odvody vo výške

100 mesačne, telefón 40 eur mesačne. Pokiaľ ide o výdavky otca na oblečenie, súd tieto určil ako bežné, v sume 60 eur mesačne. Súd na tomto mieste poukazuje, že plnenie vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa je prvoradou zákonnou povinnosťou rodičov, každý rodič je povinný plne rešpektovať vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené. Každý rodič je povinný počínať si tak, aby na seba neprebral neprimerané majetkové riziká ohrozujúce jeho vyživovaciu povinnosť. Z uvedeného dôvodu súd výdavky otca na splácanie úveru na auto vo výške 270 eur mesačne nepovažuje za výdavok, ktorý je potrebné nevyhnutne vynaložiť. Súd pri určovaní majetkových pomerov otca tak vychádzal zo sumy 1 292,18 eur ako zo súčtu sumy 950 ako mesačného príjmu zo zamestnania a sumy 342,18 eur ako príjmu zo živnosti po odpočítaní výdavkov (6 289 eur – 3 893,75 eur / 7 mesiacov).

46. Okrem majetkových pomerov rodičov a odôvodnených výdavkov maloletých súd pri určovaní vyživovacej povinnosti prihliadal aj na rozdelenie osobnej starostlivosti o maloleté deti medzi rodičov, kedy otec bude mať v zmysle predmetného rozhodnutia každé maloleté dieťa počas štyroch dní v priebehu kalendárneho mesiaca, teda prevažná časť osobnej starostlivosti o maloletých zostane na strane matky, ktorej boli maloletí zverení do osobnej starostlivosti.

47. Pre účely kvantifikácie výživného si súd osvojil vo svojej rozhodovacej činnosti materiál Ministerstva spravodlivosti Českej republiky z roku 2010. Tzv. tabuľkové výživné je totižto prostriedkom štandardizácie rozhodovacej činnosti súdov, vždy však len s odporúčacím charakterom. Jeho vytvorenie je vo svojej podstate analýzou rozhodovacej činnosti v obdobných skutkových okolnostiach, a jeho použiteľnosť v preskúvanom prípade umožňuje blízkosť právneho prostredia Českej republiky. Zákonná úprava pre aplikáciu tabuľkového výživného nie je dôvodná, keďže nemá záväzný charakter, zároveň nahrádza aktivitu, ktorý by inak musel vykonať súd, aby nastolil princíp právnej istoty a zabezpečil vo svojej rozhodovacej činnosti, že v skutkovo obdobných veciach nebude rozhodované rozdielne. V zmysle tohto tabuľkového výživného sa vypočítava výživné z čistého príjmu rodiča, ktorý je zároveň kvantifikačným vyjadrením jeho možností, schopností a majetkových pomerov. Jednotlivé vekové kategórie detí dostatočne zohľadňujú fyzický vývin dieťaťa aj prechod v rámci stupňov školskej dochádzky. Materiál je doporučený na prípady maximálne troch vyživovacích povinností rodičov, je preto použiteľný na preskúvaný prípad.

48. Vekovej kategórii maloletých detí v zmysle uvedeného materiálu prislúcha mal. C. suma pohybujúca sa okolo 12 % a mal. A. suma pohybujúca sa okolo 14 % z čistého príjmu povinného rodiča. Berúc do úvahy uvedený percentuálny podiel, ako aj rodičmi uvádzanú výšku odôvodnených potrieb maloletých, určené výživné 150 resp. 130 eur mesačne (výrok II. a III.) je primerané k možnostiam a schopnostiam otca, pri zistenom príjme otca vo výške cca 1 292,18 eur, za súčasného zohľadnenia vyživovacej povinnosti k dcére vo výške 70 eur. Zároveň, je rozumné predpokladať, že platenie výživného bude celkom spotrebované na primárny účel, a teda uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletých detí. Súd má za to, že takto určené výživné zodpovedá právu detí podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a zároveň nie sú ohrozené ani základné životné potreby otca, pričom suma vo výške v prepočte 5 eur denne na mal. A. a 4,33 eur denne na mal. C. budú nepochybne v plnom rozsahu spotrebované na uspokojovanie ich bežných potrieb.

49. Účelom úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom je, aby maloleté dieťa neprimerane nepocíťovalo absenciu druhého rodiča v domácnosti a aby nebola narušená vzájomná citová väzba rodiča s dieťaťom, aby aj druhý rodič, ktorý nemá dieťa zverené v osobnej starostlivosti, mal možnosť tráviť s maloletým dieťaťom dostatok času, podieľať sa na jeho výchove. Pri samotnej úprave rozsahu styku otca s maloletými súd prihliadal na okolnosti na strane maloletých, ako je vek, denný režim, vytvorenie vzťahu k rodičovi s ktorým sa má stretávať, ako aj na okolnosti na strane oprávneného rodiča, t. j. otca, a to vytvorenie materiálnych, sociálnych a bytových podmienok na realizáciu styku. Pokiaľ ide o úpravu práva styku otca s maloletými deťmi, súd prihliadal na vyjadrený názor maloletých, ktorí sa v zásade zhodne chceli s otcom stretávať každý druhý víkend, pričom takáto úprava zodpovedá podanému návrhu matky, ako aj návrhu kolízneho opatrovníka maloletých. V danom prípade súd dospel k záveru, že aj keď rodičia mal. detí žijú oddelene a mal. deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, otec má nepochybne právo sa s deťmi stretávať a pôsobiť na ich výchovu. Toto stretávanie však nesmie byť pre žiadnu zo strán stresujúce a obmedzujúce. V prípade, že súd presne vymedzí úpravu styku otca s maloletými, bude tým chránený záujem detí z hľadiska jeho bezpečnosti a prostredia v ktorom sa zdržiavajú. Naďalej bude možné udržiavať vzťahovú väzbu s otcom. Okrem v tomto odseku uvádzaných

skutočností súd pri určovaní rozsahu stretávania otca s maloletými prihliadal na nedostatočnú prípravu maloletých na plnenie školských povinností počas ich pobytu v domácnosti otca, preto súd nevolil úpravu styku počas pracovného týždňa, kedy maloletí vyžadujú pomoc pri príprave do školy, ktorej sa im u otca nedostáva a skončenie styku s otcom určil na nedeľu o 15.00 h tak, aby v prípade potreby mali dostatočný časový priestor na prípravu na pondelkové vyučovanie. Miesto preberania a odovzdávania maloletých súd určil tak, že otec si maloletých preberie priamo zo školského zariadenia, ktoré maloletí navštevujú a maloletých odovzdá matke v mieste bydliska maloletých (výrok IV.).

50. Naproti tomu súd uložil matke povinnosť zodpovedajúcu právam otca, a to maloletých na styk s otcom pripraviť a maloletých v určenom čase a na určenom mieste otcovi odovzdať a od otca prevziať (výrok V.).

51. Súd zároveň v záujme predchádzaniu konfliktov medzi rodičmi uložil obidvom rodičom povinnosť informovať sa navzájom o vážnych dôvodoch brániacich realizácii upraveného styku (výrok VI.).

52. Súd vyhovel návrhu matky v časti zverenia maloletých do jej osobnej starostlivosti, ako aj úprave styku otca s maloletými. Súd tiež vyhovel matke ohľadom povinnosti otca prispievať na výživu maloletých počnúc právoplatnosťou rozhodnutia, pričom návrhu matky nevyhovel ohľadom výšky výživného, ktoré matka požadovala v sume 200 eur na každé maloleté dieťa. Súd preto výrokom VII. návrh matky v prevyšujúcej časti zamietol.

53. Striedavá osobná starostlivosť upravená v ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine znamená, že dieťa žije striedavo s každým z rodičov v určitom pravidelnom časovom intervale. Hmotnoprávnymi podmienkami pre jej nariadenie kumulatívne sú, že obidvaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať (čo je dané ich zdravotným stavom, fyzickým alebo psychickým, kvalitou ich výchovného pôsobenia, existujúcim dostatočným a vhodným prostredím v domácnosti rodiča a podobne), že obidvaja rodičia majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem, že je to v záujme dieťaťa, pričom treba prihliadnuť najmä na citové väzby dieťaťa, jeho vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom, rešpektovanie práva dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a rešpektovanie práva dieťaťa na udržovanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi za podmienky, že takto budú lepšie zaistené potreby dieťaťa.

54. Z uvedeného teda vyplýva, že samotná skutočnosť, že obaja rodičia o osobnú starostlivosť o dieťa majú záujem a že sú, vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania z hľadiska fyzického a psychického (z pohľadu svojho zdravotného stavu), a existujúcich vhodných bytových podmienok, spôsobilí sa o deti starať, nevedie ešte opodstatnene k záveru, že striedavá osobná starostlivosť je pre deti vhodná, pokiaľ nie je preukázané aj splnenie ďalších zákonom stanovených podmienok, kumulatívne právnou úpravou vyžadovaných, t.j. že takáto starostlivosť je v záujme dieťaťa a že prostredníctvom tejto formy osobnej starostlivosti, budú lepšie zaistené potreby detí. Súčasná právna úprava, plne rešpektuje ako prvoradé hľadisko záujem detí.

55. Záujem dieťaťa napriek tomu, že ide o jeden zo základných princípov, na ktorých je založené súčasné rodinné právo, právne predpisy síce nedefinujú, jeho interpretácia vo svetle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je však obsiahnutá v Komentári Výboru OSN pre práva dieťaťa v ktorom sa uvádza: „Koncept najlepšieho záujmu dieťaťa je flexibilný a adaptabilný. Mal by byť prispôbený a definovaný individuálne s ohľadom na špecifickú situáciu, v ktorej sa dieťa, či deti, ktorých sa vec týka nachádzajú, pričom pozornosť by mala byť venovaná ich osobným pomerom, situácii a potrebám. V rámci individuálnych rozhodnutí, musí byť najlepší záujem dieťaťa hodnotený a stanovený vo svetle špecifických okolností konkrétneho dieťaťa.“

56. A práve vo svetle vyššie uvedeného prioritného princípu (záujmu mal. detí) vo svetle východísk, ktoré zosobňuje v praktickom živote, sa súd pri svojom rozhodovaní spravoval.

57. Súd v preskúmvanej veci nespochybuje spôsobilosť otca ako druhého z rodičov, po stránke fyzickej, či psychickej, teda z hľadiska jeho zdravotného stavu, či vytvorenia zodpovedajúcich bytových podmienok, vykonávať svoje rodičovské práva k deťom aj prostredníctvom striedavej osobnej starostlivosti, pričom navyše má vytvorené tiež predpoklady z hľadiska materiálneho, túto starostlivosť

reálne aj zabezpečiť. Otec verbalizuje, že o striedavú osobnú starostlivosť má záujem a niet dôvodu pochybovať o tom, že je tu existencia vzájomných citových väzieb medzi otcom a deťmi, a rovnako ani o tom, že otec, rovnako ako matka, je pre ďalší vývoj a smerovanie detí nepostrádateľný, z ktorého dôvodu je potrebné, aby bolo zabezpečené jeho právo podieľať sa na výkone rodičovských práv.

58. Významným faktorom však z hľadiska posúdenia splnenia zákonných predpokladov pre striedavú osobnú starostlivosť je zistenie, či požadovaný model osobnej starostlivosti je v záujme detí a či možno prijať záver, že prostredníctvom tejto formy osobnej starostlivosti, budú lepšie zaistené potreby detí, za súčasného splnenia podmienky, že takouto zmenou nedôjde k narušeniu stability výchovného prostredia oboch detí.

59. Nemožno síce spochybniť existenciu zákonného práva otca, ako rodiča, rovnocenne s matkou sa podieľať, a to vo všetkých smeroch, na starostlivosti o deti, reálne je potrebné si však uvedomiť, že tento ideálny stav je v princípe možné dosiahnuť len v úplnej rodine, kde spolužijúci rodičia vytvárajú dieťaťu domov a vo vzájomnej zhode rovnocenne participujú na starostlivosti o deti a ich výchove, o ktorý prípad však v posudzovanej veci nejde. Dôsledkom odlúčenia rodičov detí, k čomu došlo aj v danej veci, býva zvyčajne nastolený taký faktický stav, ktorý z povahy veci znemožňuje dosiahnutie z hľadiska záujmu detí takéhoto ideálneho výchovného modelu.

60. Bolo by síce možné polemizovať v podmienkach danej veci o tom, ktorý z rodičov a v akej miere sa na diskvalifikácii detí vyrastať v takomto pre nich ideálnom výchovnom modeli ťažiskovou mierou podieľal, avšak vo výsledku to nie je jediným, ani ťažiskovým kritériom, ktoré by určovalo vhodnosť pre deti zvoleného modelu výchovného prostredia v zmysle, že výkon osobnej starostlivosti by mal zabezpečovať rodič, ktorý prípadne v menšej miere rozvrat vzťahu zapríčinil. Rozmanitosť životných situácií totiž prináša aj rozchody rodičov a bez ohľadu na ich príčinu, sú to prioritne mal. deti, záujem ktorých určuje spôsob, akým následne budú práva a povinnosti rodičov voči nim upravené.

61. Je potrebné si uvedomiť, že bez ohľadu na to, aký dlhý čas by uplynul od odľuky rodičov, bolo by iluzórnym sa na strane oboch rodičov domnievať, že táto zásadná zmena v ich živote ako rodiny, teda jej definitívny rozpad a v princípe absencia jedného rodiča na ich každodennom živote, by nemala priamy dopad na jednej strane na deti samotné, či na následný výkon rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. deťom zo strany jednotlivých rodičov. Bolo by iracionálne sa tiež domnievať, že takýto pre deti dovtedy nepoznaný stav v podobe trvalého odlúčenia rodičov by akémukoľvek dieťaťu bez ohľadu na ich vek, vo svetle ich minimálne emocionálnych potrieb, mohol byť na prospech, resp. že tento navodený stav by deti nestresoval, pričom nie je významným, či si to aj deti uvedomujú, v každom prípade však aj v rovine podvedomej nemožno hovoriť o priaznivých dôsledkoch na ich duševný stav, vo svetle čoho je potrebné nahliadať aj na každú deti sa týkajúcu možnú ďalšiu zásadnú zmenu v ich živote, akou zmena dovtedy zaužívaného výchovného modelu nesporne je.

62. Obe mal. deti napriek svoju nízkemu veku, už boli v ostatnom čase vystavené takým zásadným zmenám vo svojom živote, ktoré bez následkov spracovať nie je možné pravdepodobne ani zo strany dospelého jedinca, nieto ešte u detí v ich veku. Zmena ich prirodzeného prostredia a v krátkom čase následne akceptovanie toho, že otec už s matkou a s nimi netvorí jeden harmonický celok musel byť pre ne vysoko stresujúcim (bez ohľadu na to či v rovine vedomej, či nevedomej), nehovoriac o zjavne hlboko narušených vzťahoch medzi rodičmi, čo maloletí citlivo vnímajú. Preto primárnou úlohou oboch rodičov by malo byť to, aby sa vzhľadom na záujem maloletých detí svojim konaním približovali k stavu, aby riešenie akéhokoľvek problému, nezhody v oblasti výkonu ich rodičovských práv, či snahy o realizáciu ich vlastných predstáv týkajúcich sa detí, bolo vo všetkých aspektoch v záujme detí, aby títo pred ním nefavorizovali vlastné egoistické záujmy či predstavy, pretože každý rodič by si mal byť vedomý toho (ako to vo svojom Náleze zdôraznil tiež Ústavný súd Českej republiky sp. zn. I. ÚS 266/10 z 18. augusta 2010), že „...priorita záujmu dieťaťa platí okrem iného preto, že dôsledky ignorovania záujmu dieťaťa sa v jeho sfére (v jeho živote, či už v súčasnosti alebo v budúcnosti) prejavujú intenzívnejšie negatívne, ako v živote rodiča ako človeka dospelého; dieťa totiž nie je "hotová" silná osobnosť a nie je schopné sa s uvedenou situáciou vysporiadať, takže často si nesie psychické traumy po celý život...“.

63. Nemožno pochybovať o tom, že prioritným pri rozhodovaní o vhodnosti výchovného modelu vzhľadom na vek a záujem mal. detí, je zabezpečiť im podmienky pre ďalší zdravý a psychický vývoj, čo je možné dosiahnuť len eliminovaním pre ne stresujúcich momentov, bez ohľadu na to, ktorý rodič

na nich väčšom mierou participuje a tiež tým, že na adaptovanie sa na nové podmienky budú mať vytvorený dostatočný časový priestor, aby slobodne mohli priebežne vyhodnotiť, aký spôsob výkonu osobnej starostlivosti o ne zo strany rodičov, je pre ne po všetkých stránkach vyhovujúci.

64. Súd ohľadne návrhu otca poukazuje na názor obsiahnutý v náleze Ústavného súdu ČR zo dňa 18.08.2010 pod sp. zn. I.ÚS 266/10, zo záverov ktorého vyplýva, že za rozhodujúcu prekážku striedavej osobnej starostlivosti ako vhodného výchovného modelu je potrebné považovať prípady, keď absentuje kvalifikovaná komunikácia rodičov, a práve o takýto nedostatok ide aj v konkrétnostiach posudzovanej veci. Nemožno pochybovať, že vzťahy medzi rodičmi detí sú vážne narušené, predovšetkým otec nie je ešte vysporiadaný s odchodom matky zo spoločnej domácnosti. Rodičia nie sú schopní sa na otázkach vhodného výchovného modelu, či rozsahu styku bez intervencie súdu dohodnúť, návšteva matky maloletých detí v domácnosti otca je poznačená pretrvávajúcimi bezvýslednými snahami otca o obnovenie partnerského spolužitia s matkou s náznakom podmieňovania stretávania matky s deťmi obnovením vzťahu s otcom. Takýto stav núti maloleté deti „lavírovať“ medzi oboma rodičmi, ku ktorým majú obidve deti pozitívny vzťah, čo je stav, ktorý zakladá zásadnú prekážku pre otcom požadované rozhodnutie v tomto smere.

65. Rovnako významným je v tomto prípade tiež názor mal. detí, ktorý bol súdom ich veku primeranou formou zisťovaný, keďže v tomto prípade rodičia produkovali odlišné tvrdenia o najvhodnejšej forme osobnej starostlivosti o maloleté deti. Pokiaľ by sa rodičia správali zodpovedne a favorizovali by aj reálne záujem mal. detí pred vlastnými predstavami, nielen ho verbalizovali, nemožno pochybovať, že by dospeli ku konsenzu a deti by si striedali podľa okolností, ktoré priebežne nastanú s prihliadnutím na ich vôľu, a súd by nemusel deti takémuto zisťovaniu podrobovať. Posúdiac výsledky zisťovania názoru detí súd dospel k záveru, že tieto aktuálne neprejavili vôľu byť zverené do striedavej osobnej starostlivosti. I keď nemožno pochybovať, že mal. deti pociťujú bezpečie a ochranu zo strany oboch rodičov, predsa (a to je so zreteľom na ich vek prirodzené) rozsahom tráveného času inklinujú skôr k matke, čo môže mať pôvod v tom, že pociťujú potrebu určitej stability v niektorom prostredí, nastavenia denného režimu, zabehanej sociálnej interakcie v mieste bydliska matky (budovaním kamarátskych vzťahov zo školy), čo však neznamena, že by otca ľúbili menej. Keďže deti aktuálne verbalizujú vo väčšej miere vôľu tráviť čas s matkou a sú tu aktuálne prítomné aj vážne narušené vzťahy rodičov, súd je toho názoru, že striedavú osobnú starostlivosť aktuálne nie je možné vyhodnotiť ako poskytujúcu deťom lepšie podmienky pre ich ďalší zdravý psychický a fyzický vývoj. Deti potrebujú nadobudnúť určitú dennú rutinu, vnútorne sa nastaviť na zmeny, ktoré v ich mladých životoch nastali, nesmú mať pocit, že sú niekým do niečoho nútené, že patria všade a vlastne nikam a len tak sa môže prirodzene na povrch dostať ich skutočná vôľa o rozsahu a spôsobe trávenia času s tým-ktorým rodičom.

66. Súd nemá v úmysle prostredníctvom vyššie uvedených záverov spochybňovať otca ako rodiča, či popierať jeho právo na čo možno najplnohodnotnejšie vytvorenie podmienok pre jeho spolupodieľanie sa na výchove a starostlivosti o deti, či spochybňovať jeho nesporne silný citový vzťah k nim, považuje však za potrebné zdôrazniť vo vzťahu k nim produkovaným námietkam, ktoré v ťažiskovej časti pojednávajú o jeho právach a predstavách, že súdy pri svojom rozhodovaní v akomkoľvek konaní týkajúcom sa maloletých detí, ako subjektov osobitne chránených tak normami verejného, ako aj súkromného práva, prioritne prostredníctvom svojich rozhodnutí nemajú chrániť a preferovať záujem a predstavy rodičov, ale vždy a za každých okolností maloletých detí, v kolízii so záujmom ktorých, sú práva a predstavy dotknutého rodiča nepochybne v hierarchii chránených hodnôt nižšie. Nemožno to preto ani chápať ako uprednostňovanie niektorého rodiča. Je potrebné si uvedomiť, že deti si daný stav neprivodili, ani zaň nenesú zodpovednosť, znášajú takto len dôsledky konania dospelých, preto je potrebné im to aj za cenu nerealizovania vlastných predstáv umožniť.

67. Proces úpravy participácie rodičov na starostlivosti o mal deti, po zásadnej zmene v živote detí, musí byť vzhľadom na ich vek pozvoľný, nenásilný, ideálne za súčinnosti so spontánnym želaním samotných detí, k čomu sa dajú prakticky vytvoriť predpoklady jednak tak, že nebudú deti konfrontované s protichodnými želaniami rodičov ohľadne nich, ich vzájomnými nezhodami, či problematickou komunikáciou a jednak tak, aby aj nad rámec súdneho rozhodnutia, pokiaľ deti samotné budú s tým uzročené a nebudú sa cítiť byť nadbytočne stresované, či zaťažované, im aj nad rámec súdneho rozhodnutia bol kontakt s otcom umožnený bez ohľadu na to či cez bežný, či mimo bežný týždeň, čo v kumulácii s ich vývojom, vekom a rozumovou vyspelosťou a upevnením emocionálneho stavu, môže byť pre ne jedine prospešným, čomu by mala prispôsobiť svoje konanie a správanie aj matka a tak vo

výsledku aj otec, ako pre deti v ich živote nepochybne významná a nepostrádateľná osoba, bude môcť aj reálne zaujať svoje rovnocenné miesto, k akému požadovanému výsledku by adaptačný proces na zmenené podmienky v živote detí mal ideálne aj vyústiť.

68. Súd na základe uvedeného nateraz nepovažoval za vhodné zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a túto vo výroku VIII. rozsudku zamietol, nakoľko jej predpokladom je hlavne potreba zdravej a konštruktívnej komunikácie medzi rodičmi, pričom táto je v uvedenej rodine výrazne narušená, medzi rodičmi existuje disharmónia, rodičia nevedia navzájom veci ohľadne detí racionálne odkomunikovať, doposiaľ strávený čas maloletých s matkou od jej odchodu zo spoločnej domácnosti bol nateraz pomerne zúžený, viazaný na víkendy a počas týždňa niekedy odkázaný na súhlas otca a viazaný na pracovný čas matky. Situácia si podľa názoru súdu ešte žiada zastabilizovanie stretávaní maloletých s otcom, pričom striedavá starostlivosť nevyhovuje nateraz ani jednému z maloletých. Predpokladom pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti je, že ňou musia byť lepšie zaistené potreby dieťaťa, ako je tomu pri osobnej starostlivosti jedného rodiča, uvedené však v konaní preukázané nebolo, a to aj s ohľadom na vyslovený názor maloletých detí, ktoré preferovali ich zverenie do osobnej starostlivosti matky.

69. Súd má za to, že týmto rozhodnutím je akceptovaný záujem maloletých detí, čo je dlhodobou všeobecne prijímané kritérium vyplývajúce z celkového kontextu úpravy vzťahov medzi rodičmi a deťmi, ako aj z Dohovoru o právach dieťaťa a zo Základných zásad obsiahnutých v Zákone o rodine č. 36/2005 Z.z., najmä čl. 5 písm. h), podľa ktorého pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňujú okrem iného aj podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami.

70. Toto rozhodnutie súdu nie je nemenné a v prípade zmeny pomerov, či už na strane oprávnenej osoby, ako aj na strane povinnej osoby, sa novým návrhom možno domáhať zmeny súdneho rozhodnutia.

71. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

72. Podľa § 58 ods. 1 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

73. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

74. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu (výrok IX.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.